

STORTINGET

Representantforslag 245 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Hans Edvard Askjer, Joel Ystebø, Harry Valderhaug og Jørgen H. Kristiansen

Dokument 8:245 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Edvard Askjer, Joel Ystebø, Harry Valderhaug og Jørgen H. Kristiansen om utvidet forbud mot bruk av heldekkende ansiktsplagg

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har ikke et generelt forbud mot bruk av burka, nikab eller andre heldekkende ansiktsplagg i offentligheten. Derimot gjelder det et forbud mot heldekkende ansiktsplagg på universiteter, høyskoler, skoler og barnehager, for både elever, studenter og ansatte. Forbudet gjelder undervisning, vurdering, skoleturer og arrangementer i regi av institusjonene.

Forslagsstillerne viser til at Kristelig Folkeparti støttet forbudet, som trådte i kraft august 2018, sammen med Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Venstre¹. Formålet med lovendringen var å sikre god kommunikasjon, samhandling og et trygt læringsmiljø ansikt til ansikt².

Forslagsstillerne viser til at Kristelig Folkeparti vil legge til rette for et livssynsåpent samfunn med rom for menneskers tro. Tros- og livssynsfriheten er en grunnleggende menneskerettighet og en forutsetning for et fritt samfunn. Det norske samfunnet er preget av både en sterk kristen kulturarv og et økende mangfold, og tro

og religiøs praksis er en naturlig og samfunnsbyggende del av fellesskapet.

Samtidig reiser bruk av burka, nikab og andre heldekkende ansiktsplagg i offentligheten særlige spørsmål om norske grunnverdier, slik som frihet og likestilt møte mellom kjønn og mennesker. For ofte kan dessverre plaggene kobles til kvinneundertrykkende praksiser og tradisjoner, negativ sosial kontroll, segregering og æreskultur. Forslagsstillerne mener derfor det er legitimt å foreslå et utvidet forbud som tydeliggjør felles rammer for deltakelse i offentligheten. Det er et grunnleggende og viktig prinsipp at mennesker skal kunne uttrykke sin tro gjennom religiøse symboler og plagg i det offentlige, så lenge det ikke kommer til hinder for et åpent samfunn, kommunikasjon, sikkerhet og integrasjon.

Bruk av burka og nikab i offentligheten har de siste årene vært gjenstand for økende politisk og rettslig oppmerksomhet i Europa. Flere europeiske land har per mars 2026 enten innført eller varslet forbud mot slike plagg. 1. januar 2025 trådte for eksempel et nytt forbud i kraft i Sveits, etter en tidligere folkeavstemning. Også i Norden er dette oppe til debatt.

Danmark innførte forbud mot heldekkende ansiktsplagg i offentligheten i 2018, og i desember 2025 varslet den sittende danske regjeringen at de ville utvide forbudet til utdanningsinstitusjoner. Forslagsstillerne noterer seg at lovforslaget blant annet er fremmet i sammenheng med at en rapport fra «Kommissionen for den glemte kvindekamp» i januar 2025 lanserte anbefalinger for hvordan «piger og kvinder fra indvandremiljøer

1. Endringer i opplæringslova mv. (forbud mot bruk av ansiktsdekkjande plagg i barnehagar og undervisningssituasjonar), Prop. 51 L (2017–2018), Innst. 351 L (2017–2018), Lovvedtak 71 (2017–2018).
2. Nedfelt i opplæringslova § 27-2, barnehageloven § 29 og universitets- og høyskoleloven § 12-8.

bedre kunne understøttes i og få mulighet til at bestemme over eget liv». Initiativtaker, utlendings- og integrasjonsminister Rasmus Stoklund fra partiet Socialdemokratiet, har uttalt at noe av bakgrunnen for forslaget var:

«Burka, niqab eller andre beklædningsgenstande, som skjuler folks ansigter, har intet at gøre i et dansk klasseværelse. Der gælder allerede et tildækningsforbud i det offentlige rum, og det skal selvfølgelig også gælde på uddannelsesstederne. Med det her lovforslag sender vi et helt tydeligt signal til særligt piger og kvinder fra indvandrer miljøer om, at vi står bag dem i deres kamp mod æreskultur og forstokkede normer».

For øvrig har partiet Kristdemokraterna i den sittende svenske regjeringen foreslått et generelt forbud mot bruk av burka, nikab og lignende heldekkende plagg på offentlige steder. Partileder Ebba Busch har fremmet flere argumenter, deriblant hensynet til åpenhet, identifikasjon og deltakelse i samfunnet, og ikke som et forbud mot religiøse symboler i seg selv. Hun har videre beskrevet bruken av burka og nikab som en kvinneundertrykkende tradisjon som strider mot svenske grunnverdier som likestilling og frihet, og fremhevet at et forbud er et uttrykk for motstand mot æreskultur og segregering. Forslaget fikk støtte i Kristdemokraternas riksting i november 2025. Forslaget har også fått støtte fra flere svenske partier utenfor regjeringen, og en undersøkelse fra SVT i desember 2025 viste at halvparten av den svenske befolkningen støttet et generelt forbud.

Forslagsstillerne er kjent med at regjeringen ved justis- og beredskapsministeren ikke har planer om å fremme forslag om et utvidet forbud mot bruk av heldekkende ansiktsplagg i offentligheten. Dette er bekreftet i svar fra justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen 15. januar 2026, på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer (jf. Dokument nr. 15:857 (2025–2026)).

Forslagsstillerne mener derimot rettsutviklingen i Europa aktualiserer spørsmålet om hvordan også Norge bør forholde seg til bruk av de heldekkende ansiktsplaggene burka og nikab i offentligheten.

Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) har i flere saker konkludert med at ulike staters forbud mot heldekkende ansiktsplagg ikke strider mot blant annet retten til religionsfrihet etter Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK). Forslagsstillerne er kjent med at for å være i tråd med konvensjonen bør et utvidet forbud mot bruk av heldekkende ansiktsplagg være i tråd med et formål som er legitimt etter EMK. Dette kan være beskyttelse av andres rettigheter og friheter, eller hensynet til offentlig trygghet eller orden. I dommen S.A.S. mot Frankrike (2014) la domstolen for eksempel til grunn at forbud kan begrunnes i hensynet til å leve sammen, forstått som samfunnets legitime behov for å kunne møtes ansikt til ansikt i offentligheten. Forslagsstillerne noterer seg at EMD med dette ikke anser at et forbud mot bruk av burka, nikab og andre heldekkende ansiktsplagg på offentlige steder bryter trosfriheten eller retten til religionsutøvelse i offentligheten.

Forslagsstillerne mener dagens forbud mot heldekkende ansiktsplagg i utdanningsinstitusjoner ikke er en tilstrekkelig regulering, og foreslår derfor en utvidelse av forbudet til å gjelde offentlige steder generelt.

Forslagsstillerne anser at brudd på et utvidet forbud mot bruk av heldekkende ansiktsplagg i offentligheten fortrinnsvis bør håndheves gjennom bøter, slik praksis er i Danmark og flere europeiske land. Formålet bør ikke være straff, men å fastsette en tydelig norm for samfunn og verdier i Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til et lovforbud mot bruk av burka, nikab og andre heldekkende ansiktsplagg på offentlige steder i hele Norge.

26. mars 2026

Hans Edvard Askjer

Harry Valderhaug

Joel Ystebø

Jørgen H. Kristiansen

